

Ранко Павловић

ВРТЛОЗИ

Д. Ј. Данилову

Вртлог воде и вртложна вијавица
леденог дана умотаног у маглу
мање су опасни од вртлога ријечи.
Ако се у вртлогу ријечи не ухватиш
чврсто за оловку спаситељицу,
зачас се можеш наћи на дну.
А доље чекају крхотине и шиљци
у парампарчад измрвљених мисли
које нису надрасле своје клице.
И сјенке оних којима су вртлози
ријечних брзака и космичких сила
однијели душе, стрпљиво чекају.
Зато, надошлу снагу вртлога ријечи
спутавам нијемим разговором
с дјететом које из мајчине утробе
призива плавет *звезда и слова*
да га са дна повуче у висине.

УЧИТЕ ОД ДЈЕЦЕ

Учите од дјеце. Од дјевојчица и дјечака који
на пјешчаним плажама праве куле и градове.
Кад кућу градите, воћњаке засађујете,
тешете храстово брвно да поток премостите,
учите од дјеце која, наоко безбрижна,
по морским плажама граде куле и градове.
Када нове научне теореме успостављате,
када конструишете васионску летјелицу
коју ћете за одлуталом мишљу лансирати,
нови роман, пјесму или драму када пишете,
учите од дјеце која, у стваралачком заносу,
куле и градове по ријечним плажама подижу.

Када са женом будете нови живот стварали,
да кућу, воћњак, мостић, научне теореме,
васионски брод и књигу имате коме оставити,
учите од дјеце. Јер, њихови градови и куле
почињу да трају тек када их случајно
нечија непажљива нога или таласи сруше,
а витезови што су у њима живот усркнули
разиђу се свијетом да срцем злу пркосе.

УЗАЛУДНА ПОТРАГА

Тражили су ме, бахати, данима и ноћима.
Улазили у стјеновите кањоне и пећине,
завиривали у мишје рупе и орловска гнијезда,
превртали мраморје и рили земљу под њим,
разгртали жар по предачким огњиштима.
Тражили ме у ријечима ненаписане пјесме,
на мјестима гдје се овјеравају тестаменти,
по стрништима гдје су гладне птице
позобале и посљедње зрно испало из класа.
Звали ме с планина именом и презименом
мог имењака и презимењака, рођеног исте
године као и ја, од истог оца и исте мајке,
али давно потопљеног у море носталгије
што запљускује унутрашњу страну моје душе.
Тражили ме и у себи, али ме нису нашли.
Тражили ме само зато да ми кажу
да су ме тражили, и нису ме нашли.
А требало је само да завире у моју душу
и у срце оне коју нисам престао да волим.

МИСАО, РИЈЕЧ, ПОСРНУЛИ СВИЈЕТ

Крхка је мисао оног који ово записује
да се о њу ослони посрнули свијет.
Треба му јачи ослонац. Ни ријеч, на којој
од настанка почива, да је свако јутро,
наште срца, прије сунчевог изласка
узима као лијек, не би у његове вене
вратила снагу коју је истрошио
себе уништавајући. Зато, и мисао
и ријеч остављам онима који ће,
кад дођу, знати како се у њих враћају
првотни смисао и предачка снага.

КРУГ У КОЈЕМ ЈЕСМО

То савршенство, без иједне оштрице,
боде око. Не дотиче га, али се у њега
болно засијеца. Ко има право
да круг око себе начини, да се
од других одијели, да свој свијет
створи и савршенством га омеђи,
богом над боговима да га прогласи?
Већ видим запитане који су зајахали
ислужене кобиле, зашиљили копља,
па силно јуришају на твој круг,
човјече који хоћеш да будеш Свој,
и ништа не тражиш од остатка
свијета који ти ничим не припада.
О, прогањани, чувај свој круг,
јер у њему је и биће нашег сопства,
чак и онда када то и не наслућујемо.

ЧИТАЧ ПОЕЗИЈЕ

Познајем човјека који није пјесник,
а чита поезију. Можда има још таквих,
али и он сам учвршћује ми наду
да још има оних који вјерују
да поезија може ојачати кости
овом поклеклом, рахитичном свијету.

ГЛИСТА НА АСФАЛТУ

Из меке утробе хумуса,
из љековите таме којој припада,
из уске пукотине, из које се
пркосно усправља дивља мента,
као из мајке, као из дугог сна,
измилила глиста на асфалт.
Послије кише, упекло сунце.
И да има главу, не би знала куда.
Осјећам ли то како ми грло
стеже кравата док разголићен
морском обалом удишем
свјезину јутра сличног праискону?

РАТНО ПЛЕМЕ

Из пећина, из непроходних кањона,
из дивљих шума, из праисторије,
ратно племе преселило се на булеваре,
у солитере, у академије наука,
на умне научне симпозијуме.
У миру се одупирало одумирању,
у рату планирало нове ратове.
Сада у космичким лабораторијумима
смишља бомбу која ће га вратити
у пећине, у непроходне кањоне,
у дивље шуме, у праисторију.